

הַלְבוֹת מַעֲשֵׂה הַקֶּרְבָּנוֹת פָּרָק ט

א. מִצּוֹת עֲשֵׂה לַעֲשׂוֹת כָּל הָאֲשָׁמוֹת, כְּמִצְוֹתֶיךָ הָאֲמֹרָה בַּתּוֹרָה. וְכִיצַד מַעֲשֵׂה הָאֲשָׁמוֹת: בֵּין אֲשֶׁם וְדַאי בֵּין אֲשֶׁם תְּלוּי, שׁוֹחֵט וְזֹרֵק הַדָּם כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ. וּמִפְּשִׁיט, וּמוֹצִיא הָאֲמֹרִין, וּמוֹלֶחֶן, וְזֹרֵק עַל גְּבִי הָאֲשִׁים; וְאֵם רָצָה לְהוֹלִיכֵן בְּכָלִי, מוֹלִיף. וְשָׂאֵר בְּשָׂרָם נֹאכָל לְזָכְרִי כִּהְנֶה בַּעֲזָרָה, כַּחֲטָאֵת.

ב. אֲשֶׁם מִצְרַע יֵשׁ בְּקִבְלַת דָּמוֹ שְׁנוּי, כְּמוֹ שֶׁיִּתְּבָאֵר בְּהַלְבוֹת מַחֲסָרֵי כִפָּרָה; וְאַף עַל פִּי כֵן שָׂאֵר מַעֲשָׂיו וְזִרְיָקַת דָּמוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ וְאֲכִילָתוֹ, כְּשָׂאֵר הָאֲשָׁמוֹת לְכָל דָּבָר.

ג. עֲשִׂית כָּל הַשְּׁלָמִים כְּמִצְוֹתֶיךָ, מִצּוֹת עֲשֵׂה; וְהֵן אַרְבָּעָה מִיָּנִין הָאֶחָד שְׁלֹשָׁבוֹר, וְהַשְּׁלוּשָׁה שְׁלָמִי יָחִיד. וְכִיצַד מַעֲשֵׂה שְׁלָמִי צָבוֹר: שׁוֹחֵט וְזֹרֵק הַדָּם כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ; וּמִפְּשִׁיט, וּמוֹצִיא הָאֲמֹרִין, וּמוֹלֶחֶן, וּמִקְטִירֶן. וְהַשָּׂאֵר נֹאכָל לְזָכְרִי כִּהְנֶה בַּעֲזָרָה כַּחֲטָאֵת וְכֹאֲשֶׁם, מִפְּנֵי שֶׁהֵן קִדְּשֵׁי קִדְּשִׁים כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ.

ד. שְׁלָמִי יָחִיד, שְׁלוּשָׁה מִיָּנִין: הָאֶחָד הוּא הַבָּא שְׁלָמִים בְּלֹא לֶחֶם, כְּגֹוֶן שְׁלָמִי חֲגִיגָה וְשִׁמְחָה; וְזֶה הוּא הַנִּקְרָא שְׁלָמִים. וְהַשְּׁנַי שְׁלָמִים הַבָּאִים עִם הַלֶּחֶם, בְּנֶדֶר אוֹ נִדְבָה; וְזֶה הוּא הַנִּקְרָא תּוֹדָה, וְאוֹתוֹ הַלֶּחֶם נִקְרָא לֶחֶם תּוֹדָה. וְהַמִּין הַשְּׁלִישִׁי שְׁלָמִים שֶׁמִּקְרִיב הַנָּזִיר בְּיוֹם מְלֹאֵת, וְהֵם בָּאִים עִם לֶחֶם; וְזֶה הוּא הַנִּקְרָא אֵיל נָזִיר.

ה. וְכִיצַד מַעֲשֵׂה שְׁלִשְׁתָּן: שׁוֹחֵט וְזֹרֵק הַדָּם כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ; וּמִפְּשִׁיט, וּמוֹצִיא הָאֲמֹרִין, וְאַחֵר כֶּךָ מְנַתֵּחַ אֶת הַבֶּשֶׂר. וּמִפְּרִישׁ הַחֲזֵה וְשׁוֹק הַיָּמִין, וְנוֹתֵן הָאֲמֹרִין עִם הַחֲזֵה וְהַשׁוֹק עַל יְדֵי הַבְּעָלִים, וְכוֹהֵן מְנִיחַ יָדוֹ תַּחַת יְדֵי הַבְּעָלִים, וּמְנִיף הַכֹּל לִפְנֵי ה' בַּמִּזְרָח. וְכֵן כָּל הַטְּעוֹן תְּנוּפָה, בַּמִּזְרָח מְנִיפִין אוֹתוֹ. וְכִיצַד הוּא מְנִיף מוֹלִיף וּמִבִּיא, מַעֲלָה וּמוֹרִיד.

ו. וְאֵם הָיָה הַקֶּרְבֵּן תּוֹדָה לוֹקַח מִן הַלֶּחֶם הַבָּא עִמָּה אֶחָד מַעֲשָׂרָה, וּמְנִיחוֹ עִם הַחֲזֵה וְהַשׁוֹק וְהָאֲמֹרִין, וּמְנִיף הַכֹּל עַל יְדֵי הַבְּעָלִים כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ.

ז. וְכִיצַד מְנִיחִין עַל יְדֵי הַבְּעָלִים: נוֹתֵן אֶת הַחֲלָבִים עַל יְדֵי הַבְּעָלִים, וְחֲזֵה וְשׁוֹק לְמַעְלָה, וְשְׁתֵּי הַפְּלִיּוֹת וְיוֹתֶרֶת הַכֶּבֶד לְמַעְלָה מֵהֶם; וְאֵם יֵשׁ שֵׁם לֶחֶם, מְנִיחַ הַלֶּחֶם לְמַעְלָה. וּמְנִיף הַכֹּל.

ח. הָיָה הַקֶּרְבֵּן אֵיל נָזִיר מוֹצִיא הָאֲמֹרִין, וּמִפְּרִישׁ חֲזֵה וְשׁוֹק, וּמִבְשָׁל שָׂאֵר הָאֵיל בַּעֲזָרַת הַנָּשִׁים. וְלוֹקַח הַכּוֹהֵן הַזֶּרוּעַ בְּשִׁלָּה מִן הָאֵיל, עִם אֶחָד מַעֲשָׂרָה מִן הַלֶּחֶם הַבָּא עִמּוֹ, עִם הַחֲזֵה וְהַשׁוֹק וְהָאֲמֹרִין, וּמְנִיחַ הַכֹּל עַל יְדֵי הַנָּזִיר; וְהַכּוֹהֵן מְנִיחַ יָדָיו תַּחַת יְדֵי הַבְּעָלִים, וּמְנִיף הַכֹּל כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ.

ט. אֵיזָה הוּא חֲזֵה כָּל הָרוֹאֶה אֶת הַקֶּרֶקַע לְמַעְלָה עַד הַצֹּאֵר, לְמִטָּה עַד הַכֶּרֶס; וְחוֹתֵף עִמָּה שְׁתֵּי צִלְעוֹת, אֶלְף וְאַלְף. וְאֵיזָה הוּא זְרוּעַ מִן הַפָּרָק שְׁלֹאֲרַכְכָּה עַד הַכֶּף שְׁלִיד, שֶׁהֵם שְׁנֵי אֲבָרִים מַעֲוִרִין זֶה בָּזֶה. הַזְרוּעַ הָאֲמֹרָה, הִיא זְרוּעַ שְׁלִימִין; וְכִנְגֻדָּה בְּרָגֵל, הוּא הַשׁוֹק הָאֲמֹרָה בְּכָל מְקוֹם.

י. וְאַחֵר שֶׁמְנִיפִין, מוֹלֵחַ הָאֲמֹרִין, וּמִקְטִירֶן עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ; אֲבָל הַחֲזֵה וְהַשׁוֹק נֹאכָל לְכוֹהֲנִים, שֶׁנֶּאֱמַר "כִּי אֶת-חֲזֵה הַתְּנוּפָה וְאֶת שׁוֹק הַתְּרוּמָה . . ." (ויקרא ז, לד); וְשָׂאֵר הַשְּׁלָמִים,

נֹאכָל לִבְעָלִים. וְאִין הַפּוֹהֲנִים זֹכִין בְּחֻזָּה וְשׁוֹק, אֲלֵא לְאַחַר
הַקָּטָר הָאֲמוריין.

יא. וְכֵן הִלָּחם שְׁמַנִּיף בְּתוֹדָה וּבְאִיל נָזִיר, וְהִזְרֹעַ הַבְּשִׁלָּה
נֹאכָלִין לִפּוֹהֲנִים; וְשָׂאֵר הִלָּחם עִם שָׂאֵר הַבָּשָׂר, נֹאכָל לִבְעָלִים.
וְהִלָּחם שְׁמַנִּיף עִם הַחֻזָּה וְהַשּׁוֹק, הֵם הַנִּקְרָאִין מוֹרֵם מִתּוֹדָה;
וְהִזְרֹעַ בְּשִׁלָּה עִם הַחֻזָּה וְהַשּׁוֹק עִם הִלָּחם שְׁמַנִּיף, הֵם הַנִּקְרָאִין
מוֹרֵם מֵאִיל נָזִיר.

יב. הִלָּחם הַמוֹרֵם מִן הַתּוֹדָה, סִפֵּק תְּרוּמָה הוּא; לְפִיכָךְ אֵין
חֵיבִין עָלָיו מִיתָה וְחֻמֶּשׁ בְּתְרוּמָה, וְאִינוּ מַדְמַע בְּתְרוּמָה. הִזָּה
בְּעַל הַתּוֹדָה כּוֹהֵן הָרִי שָׂאֵר הִלָּחם נֹאכָל לִבְעָלִים, כְּתוּדַת
יִשְׂרָאֵל, שְׂאִין הִלָּחם הֵבֵא עִם הַתּוֹדָה אוֹ עִם אִיל נָזִיר, קְרוּי
מִנְחָה.

יג. שְׁנִים שֶׁהֵבִיאוּ שְׁלָמִים בְּשִׁתְּפוֹת, הָאֶחָד מִנִּיף בְּרִשּׁוֹת חֵבְרוֹ;
אֲפֹלוּ הֵם מֵאָה, אֶחָד מִנִּיף עַל יְדֵי כָלָן: מֵה שְׂאִין כֵּן בְּסַמִּיכָה.
הִיתָה אִשָּׁה בַּעֲלַת הַקֶּרֶבֶן אֵינָה מִנִּיפָה, אֲבָל הַכּוֹהֵן מִנִּיף,
שֶׁקֶרְבָּנָה טָעוֹן תְּנוּפָה, וְהִיא פְּסוּלָה לְתִנּוּפָה. וְלַעוֹלָם אֵין אִשָּׁה
מִנִּיפָה אֲלֵא הַסּוֹטָה וְהַנִּזְיָרָה בְּלִבָּד, כִּמּוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ; וְתִנּוּפָה
קוֹדֶמֶת לַהֲגָשָׁה, בְּכָל מָקוֹם.

יד. כִּיצַד הוּא הִלָּחם שְׁמַבִּיא עִם הַתּוֹדָה: לוֹקַח עֲשָׂרִים עֲשָׂרוֹן
סֶלֶת, וְעוֹשֶׂה מֵהֶם עֲשָׂרָה עֲשָׂרוֹנִים חֲמִץ וְעֲשָׂרָה מֶצֶה; הָעֲשָׂרָה
שֶׁלֶחֲמִץ, עוֹשֶׂה אוֹתָם עֶשֶׂר חִלּוֹת. וְכִיצַד מַחֲמֵצֵן: מֵבִיא שְׂאוֹר
כְּדֵי חֲמוּצָן, וְנוֹתְנוֹ לְתוֹךְ הַמֶּדָּה, וּמִמֶּלֶא אֶת הַמֶּדָּה. אֵף עַל פִּי
שְׁסוּפָה לַהֲיוֹת חֲסֵרָה אוֹ יִתְרָה, מִפְּנֵי הַשְּׂאוֹר, שֶׁפְּעָמִים יִהְיֶה
עֲבָה וְקָשָׁה, וּפְעָמִים רַךְ אֵין מִשְׁגִּיחִין אֲלֵא עַל מִדְתָּה עֲתָה,
וְהָרִי הוּא מוֹדֵד עֲשָׂרוֹן עֲשָׂרוֹן שְׁלָמִים.

טו. וְהָעֲשָׂרָה עֲשָׂרוֹנִים שֶׁלִּמְצָה עוֹשֶׂה מֵהֶן שְׁלוֹשִׁים חִלּוֹת
שׁוֹוֹת, עֶשֶׂר חִלּוֹת מִכָּל מִין: עֶשֶׂר חִלּוֹת מֵאֶפֶה תִּנּוֹר, וְעֶשֶׂר
חִלּוֹת רִקִּיקִין, וְעֶשֶׂר חִלּוֹת מֵרֶבֶכֶת. וְכִיצַד הִיא הַמֵּרֶבֶכֶת חוּלֵט
אוֹתָהּ בְּרוֹתֶחִין, וְאוֹפֶה אוֹתָהּ מַעַט, וְאַחֲרַיִךְ קוֹלָה אוֹתָהּ בְּשֶׁמֶן
עַל הַלֶּפֶס וְכִיּוּצָא בּוֹ, כְּדֶרֶךְ שֶׁקּוֹלִין הַסִּפְגָּנִין; וּמִרְבִּין בְּשִׁמְנָהּ.
זֶה הוּא הָרִבּוּךְ הָאֲמוֹר בְּכָל מָקוֹם.

טז. וּבִכְמָה שֶׁמֶן הוּא עוֹשֶׂה הַשְּׁלוֹשִׁים חִלּוֹת, בְּחֻצֵי לוֹג
שֶׁמֶן; וְשַׁעוֹר זֶה, הִלָּכָה לְמַשָּׂה מִסִּינִי. רִבִּיעִית מִמֶּנּוּ לְרִבּוּכָה,
וּשְׁמִינִית לַחִלּוֹת, וּשְׁמִינִית לְרִקִּיקִין. הַחִלּוֹת, לוֹתֶת הַסֶּלֶת
שֶׁלֶהֶן בְּשְׁמִינִית שֶׁלִּשְׁמֶן; וְאַחֲרַיִךְ לֵשׁ, וְאוֹפֶה אוֹתָן. וְהַרִקִּיקִין,
מוֹשָׁחֵן בְּשְׁמִינִית שֶׁלֶהֶן אַחֲרָאֵפִיתָן.

יז. וְהַכּוֹהֵן לוֹקַח מִן הַכֹּל אַרְבַּע חִלּוֹת אַחַת מִכָּל מִין, שֶׁנֶּאֱמַר
"אַחַד מִכָּל-קֶרֶבֶן" (ויקרא ז, יד). וְלִחְמֵי תּוֹדָה שְׂאֶפֶה אוֹתָן אַרְבַּע
חִלּוֹת, יֵצֵא לֹא נֶאֱמַר אַרְבָּעִים אֲלֵא לְמִצּוֹה. וְהוּא שִׁיפְרִישׁ
הַחִלָּה שֶׁלֶהֶן, אַחַת מִכָּל קֶרֶבֶן כִּשְׁהֵן בָּצֵק שְׂאִין מִפְּרִישֵׁין
פְּרוּסָה: שֶׁנֶּאֱמַר "אַחַד מִכָּל-קֶרֶבֶן", שֶׁלֹּא יִטַּל פָּרֶס.

יח. וְכִיצַד הוּא הִלָּחם הֵבֵא עִם אִיל נָזִיר: לוֹקַח שְׁשֶׁה עֲשָׂרוֹנוֹת
וּשְׁנֵי שְׁלִישֵׁי עֲשָׂרוֹן, וְעוֹשֶׂה מֵהֶן עֲשָׂרִים חִלּוֹת שׁוֹוֹת; וְכָלֵן
מֶצֶה עֲשָׂרָה רִקִּיקִין מְשׁוּחִין בְּשֶׁמֶן, וְעֶשֶׂר חִלּוֹת לוֹתֶת הַסֶּלֶת
שֶׁלֶהֶן בְּשֶׁמֶן. וְהַכֹּל מֵאֶפֶה תִּנּוֹר. וְשֶׁמֶן שֶׁלֶהֶן רִבִּיעִית; וְשַׁעוֹר

זֶה, הִלָּכָה לַמַּעֲשֶׂה מִסִּינַי. וְהִכּוּהֶן לֹקַח מֵהֶן שְׁתֵּי חִלּוֹת, אַחַת מִכָּל מִיָּן.

יט. שְׁנֵי מִיָּנֵי לֶחֶם שֶׁבִנְזִיר, וְאַרְבָּעָה מִיָּנֵי לֶחֶם שֶׁבַתּוֹדָה מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה. וּמַעֲשֵׂה הַלֶּחֶם שֶׁלְשִׁינֶיהֶן, חוּץ לְעֶזְרָה.

כ. כִּיצַד מַעֲשֵׂה הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר וְהַפֶּסַח: אַחֵר שְׂזוּרֵק דָּמָן כָּמוֹ שֶׁבֶּאֱרָנוּ, מִפְּשִׁיט, וּמוֹצִיא הָאֻמּוּרִין, וּמוֹלֶחֶן, וּמִקְטִירֵן. וְשֹׂאֵר בֶּשֶׂר הַבְּכוֹר, נֹאכָל לְכוֹהֲנִים; וְשֹׂאֵר בֶּשֶׂר הַמַּעֲשֵׂר, נֹאכָל לְבָעָלָיו. וְהַפֶּסַח נֹאכָל לְמַנּוּיָיו כְּהִלְכוֹתָיו, כָּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר בְּהִלְכוֹת הַפֶּסַח.